

Evaluatie overeenkomst Muskusrattenbeheer West en Midden Nederland

Eindrapportage

Aanleiding

Veranderende wetgeving maakt waterschappen verantwoordelijk voor beheer muskus-/ en beverratten.

Businesscase toont meerwaarde samenwerking waterschappen aan.

Muskusrattenbeheer vanaf 2012 op basis van 'overeenkomst van gemene rekening'.

Overeenkomst kent een looptijd van 2 jaar en een verlenging van 2 jaar.

Onderdeel van de overeenkomst is een evaluatie van de overeenkomst van gemene rekening.

Aspecten van evalueren

Drie centrale vragen in evaluatie:

1. Wat zijn de doelen die met elkaar afgesproken zijn?
2. In hoeverre zijn die doelen gerealiseerd?
3. Wat dient verder ontwikkeld te worden?

Voor de inhoud van de evaluatie is er voor gekozen een drietal aspecten te bekijken:

- A. Doel- en resultaatafspraken gemaakt bij de overeenkomst.
- B. Aanbevelingen businesscase.
- C. Aanvullende thema's.

Aspecten van evalueren

A. Doel- en resultaatafspraken gemaakt bij overeenkomst

- Overeenkomst spreekt alleen over belang van voorkomen van schade aan waterstaatswerken. Kent verder geen doelen en resultaten.
- Voorkomen schade uiteindelijk vertaald in doelen en resultaten middels Beleidsnota 2012-2015.

Belangrijkste doelen:

- * *Over het gehele gebied 33% minder vangsten in vier jaar;*
- * *Formatie met 7,5% omlaag en piekbestrijding naar nul;*
- * *Kostenbesparing.*

Aspecten van evalueren

B. Aanbevelingen businesscase betreffen:

1. Bestuurlijke invloed
2. Inzet en verbinding van bestrijdingspersoneel bij WS
3. Afspraken financiële aspecten en hoe te rapporteren
4. Gezamenlijke ambitie bestrijding (doelmatigheidswinst onderdeel)
5. Terugbrengen populatie
6. Eenvoudige organisatie
7. Span of control van teamleider max 10 bestrijders
8. Competentieontwikkeling rayonambtenaren
9. Ontwikkeling bestrijders (eenduidigheid van werken en innovatie)
10. Planmatige en resultaatgerichte sturing
11. Uutfasering van verdrinkval

Aspecten van evalueren

C. Aanvullende thema's

1. Toekomstbestendigheid van de verdeelsleutel
2. Hosting door HDSR

Conclusies

Wat zijn de doelen die met elkaar afgesproken zijn?

De volgende doelen zijn expliciet met elkaar afgesproken voor 2015:

- Over het gehele gebied 33% minder vangsten in vier jaar
- Formatie met 7,5% omlaag en piekbestrijding naar nul
- Kostenbesparing

Ten aanzien van de aanbevelingen van de businesscase zijn geen concrete afspraken gemaakt.

Conclusies

In hoeverre zijn die doelen gerealiseerd?

Vangsten

- Vangstontwikkeling 2013 liet daling van 13% zien.
- Cijfers over periode 1 tot en met 9 van 2014 laten 15% stijging van vangsten zien.
- Extrapolatie naar eind 2014 leidt tot vangstresultaat van circa 18.750 muskusratten.
- Daarmee resultaat over 2013 zo goed als teniet gedaan.

Voorlopige conclusie:

Behalen resultaat van daling van 33% van vangsten in 2015 weinig/niet reëel

Conclusies

De vangstontwikkeling tot en met 2013 ziet er als volgt uit:

Jaar	Vangsten	Uren	Vangsten per uur	Uren per km	Vangsten per km
2012	19.000	121.967	0,16	1,56	0,24
2013	16.498	113.667	0,15	1,46	0,21

De gerealiseerde daling van de vangsten betreft ongeveer 13% in het jaar 2013.

Conclusies

Uit het halfjaaroverzicht komt een lichte stijging van de vangsten naar voren.

Gegevens periode 1-6:

Jaar	Vangsten	Uren	Vangsten per uur	Uren per km	Vangsten per km
2013	8.496	53.560	0,16	0,69	0,11
2014	8.590	52.588	0,16	-	-

Toename van vangsten van circa 1% met daling van uren van bijna 2%
In het perspectief van het gewenste resultaat in 2015 (33% daling) geen goede ontwikkeling.

Conclusies

Beschikbare cijfers van eerste negen perioden laten zorgelijker beeld zien.

Gegevens periode 1-9:

Jaar	Vangsten	Uren	Vangsten per uur	Uren per km	Vangsten per km
2013	11.250	78.986	0,14	1,01	0,14
2014	12.967	76.633	0,17	0,98	0,17

Stijging van circa 15%, terwijl ureninzet afgenomen is.

Toenemende vangsten bij minder ureninzet duidt over het algemeen op meer aanwezige muskusratten.

M.a.w. een groeiende populatie.

Conclusies

Formatiereductie

- Op basis van bestaande formatieve ruimte mag verwacht worden dat doelstelling gerealiseerd kan worden in 2015.
- De stijging van vangsten in 2014 zal echter vragen om extra inspanning om doelstelling 2015 enigszins in beeld te houden, voorzover dat nog mogelijk is.
- Aannemelijk dat dit het realiseren van 7,5% reductie negatief gaat beïnvloeden.

Piekbestrijding

- In juli 2014 nog drie piekbestrijders actief.
- In hoeverre die in 2015 afgebouwd kunnen worden naar nul met de toenemende vangsten staat ter discussie.

Conclusies

Kostenreductie

- Voorlopige conclusie is dat kostenreductie is gerealiseerd (o.a. door niet te indexeren).
- In 2015 zou 6,9% kostenreductie moeten optreden. Ook hier is de vraag wat het effect van de stijging van de vangsten is voor de begroting 2015.

Conclusies

- Beleving bij partners is anders dan de feiten van 2014.
- Partners over het algemeen positief over de overeenkomst en de resultaten.
- Komt voort uit feit dat partners tijdens deze evaluatie nog niet geïnformeerd waren over laatste stand van zaken.
- Algemene beeld positief over aanbevelingen businesscase.
- Tevredenheid over bestuurlijke invloed, de rapportages, de vangstresultaten, de verbinding van het personeel met het waterschap en de hosting door HDSR.
- Over thema's die de bedrijfsvoering raken bestaat weinig beeld en oordeel bij de partners. Men wil ontzorgd worden en heeft het gevoel dat dat redelijk goed verloopt.
- Aantal partners die graag zouden zoeken naar andere verdeelsleutel.

Conclusies

- Het merendeel heeft die behoefte niet.
- Het verwijderen van plafonds is een wens/eis van de meeste partners.

Conclusies

Wat dient verder ontwikkeld te worden?

- Evaluatie roept ernstige twijfel op over realiseren doelen zoals vastgelegd in Beleidsplan 2012-2015.
- Cruciale factor daarin zijn de toenemende vangsten in 2014.
- Vangsten stijgen bij dalende ureninzet => populatie is gegroeid.
- Eerste aandacht richten op verder terugdringen van populatie.
- Daarmee ligt prioriteit niet zozeer bij thema's als verdeelsleutels en financiële plafonds, maar bij creëren van condities die kostenreductie naar toekomst toe mogelijk maken.
- Wat daar binnen de uitvoeringsorganisatie voor nodig is valt buiten deze evaluatie.

Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen worden meegegeven:

- Maak op korte termijn een nieuw meerjarenplan waarin helder wordt gemaakt wat nodig is en gedaan gaat worden om de populatie terug te brengen.
- Breng daarbij in beeld wat de gevolgen zijn voor het realiseren van de resultaten zoals vastgelegd in het Beleidsplan 2015.
- Vertaal het naar een concreet jaarplan/actieplan voor 2015 en breng de effecten op de begroting 2015 in beeld.
- Investeer in een strakke sturing op de uitvoering van dat jaarplan/actieplan en breng in beeld wat daarvoor nodig is.
- Laat de noodzaak van verlenging van de overeenkomst van gemene rekening de extra inzet in de bestrijdingsuitvoering die nodig is niet in de weg staan.

Aanbevelingen

- Verleng de overeenkomst (kleinschaligheid is geen oplossing), desnoods voor bepaalde tijd, en stel een discussie over een verdeelsleutel uit.
- Haal de ongelijkheid uit de overeenkomst door de plafonds te verwijderen. Laat solidariteit ook echt solidariteit zijn.
- Verbeter/intensiveer de informatiestroom naar de partners door het informele overleg te intensiveren.
- Breng beter in beeld in hoeverre de overhead ook daadwerkelijk ten goede komt aan de afdeling MRB als 'resultaatverantwoordelijke eenheid'.
- Zet de ingezette verbetering van de hosting door HDSR verder door.

Bijlage 1: Onderzoeksverantwoording

Deze evaluatie is gebaseerd op interviews en een documentenstudie.

Geïnterviewde personen

De volgende personen zijn geïnterviewd:

- Verantwoordelijk bestuurder van alle betrokken waterschappen
- Directeuren en ambtelijk aanspreekpunten van alle betrokken waterschappen
- Voorzitter van het bestuurlijk overleg van de 'gemene rekening'
- Afdelingshoofd MRB
- Veldcoördinator MRB
- Vertegenwoordiging van teamleiders MRB

Documenten

- Jaarverslagen	- Verslagen van overleggen	- Evaluaties
- Beleidsnota's	- Begrotingen	
- Overeenkomsten	- (Half)jaarrapportages	